

[Justitsministeren.]

navn efter indgåelse af ægteskab, står i afhængighedsforhold til det indgåede ægteskab med den naturlige konsekvens, at retten til at bære ægtemandens navn bortfalder ved hustruens indtræden i ny ægteskabelig stilling og hendes deraf følgende erhvervelse af en anden mands slægtsnavn.

Jeg skal ikke nægte, at reglen i visse tilfælde kan virke ret hård, og det er da også et af de områder, hvor det af justitsministeriet nedsatte navnelovsudvalg kan ventes at ville stille forslag om lempelser. Som sagen ligger, må vi imidlertid afvente et sådant forslag.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1277, fremsættelsen i tidenden sp. 2901).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Aksel Larsen: Om selve lovforslaget kan jeg vel nøjes med at henvise til, hvad jeg har sagt ved adskillige tidligere lejligheder, at det er noget vanskeligt for min gruppe at tage stilling til forslagene om at meddele de pågældende personer dansk indfødsret, eftersom vi ikke har store muligheder for, eller rettere sagt eftersom vi ingen muligheder har for at kontrollere, hvorvidt det er berettiget, at de enkelte personer får dansk indfødsret, og ligeledes savner mulighed for at kontrollere, hvorvidt der er flere, der burde have indfødsret, end de her foreslåede. Vi er jo ikke repræsenteret i det udvalg, der skal behandle dette lovforslag, og får således ikke lejlighed til at gennemgå sagerne og få alle mulige oplysninger, og vi vil derfor få svært ved at tage stilling til selve loven.

Når jeg tager ordet, er det, fordi der for nylig er kommet noget offentligt frem i forbindelse med en indfødsretssag, som jeg synes der var grund til at få nævnt, eventuelt drøftet, her i tinget. Det er kommet frem, at en landsdommer har forsøgt, så vidt jeg forstår ad omveje, at forhindre en ansøger i at få dansk indfødsret, at den pågældende landsdommer har anført aldeles urimelige begrundelser for sin modstand mod, at den pågældende fik dansk indfødsret, og at han har gjort det som en personlig hævnakt over for den pågældende.

Dette rejser to spørgsmål. Det ene og måske det vigtigste og principielle er: kan der være sikkerhed for, at ikke afgørelserne om indfødsrets meddelelse til denne eller hin ansøger bliver påvirket gennem sådan indflydelse eller henvendelse? Og dernæst det praktiske: hvad sker der med en embedsmand, i dette tilfælde med en landsdommer, som tillader sig at optræde på denne mildt sagt fantastiske måde og i sin offentlige begrundelse af sin optræden fremsætter en række positive og bevidste usandheder?

Jeg erkender, at det sidste spørgsmål vel vanskeligt kan besvares under behandlingen af dette lovforslag, og det kan være, at vi bliver nødt til at komme tilbage til det, når vi skal behandle spørgsmålet om ombudsmandsloven, idet det for mig at se kan være begrundelse for at udvide ombudsmandens arbejdsområde til også at omfatte dommere — men jeg vil da i hvert fald nævne det ved denne lejlighed.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Den højtærede indenrigsminister er forhindret i at være til stede, og i hans fravær vil jeg gerne gøre en enkelt bemærkning i anledning af de betragtninger, som det ærede medlem hr. Aksel Larsen nu fremførte.

Det ærede medlem hentydede til en sag, som har været en hel del omtalt i pressen, og det første spørgsmål, det ærede medlem

[Justitsministeren.]

rejste i den forbindelse, angik problemet om, hvorvidt der er sikkerhed imod en påvirkning ved henvendelser af den nævnte karakter. Det spørgsmål tør jeg ikke besvare, men jeg skal henlede den højt-ærede indenrigsministers opmærksomhed på, at det ærede medlem har stillet spørgsmålet. Jeg vil i øvrigt tro, for så vidt spørgsmålet har relation til udvalgsbehandlingen i det høje ting, at formanden for indfødsretsudvalget kan besvare det.

Dernæst rejste det ærede medlem spørgsmålet, hvad der i den konkrete sag sker en landsdommer, der optræder, som tilfældet har været. I den anledning henleder jeg det ærede medlems opmærksomhed på, at sagen jo er blevet behandlet på den måde, som retsplejeloven anviser, nemlig gennem en tilkendegivelse fremsat af landsretspræsidenten, en tilkendegivelse, som jo intet har manglet i tydelighed. Jeg gør opmærksom på, at der jo i landsdommerens optræden hverken ligger nogen tjenstlig forseelse eller nogen overtrædelse af straffeloven, og jeg ser derfor ikke, at der er nogen anden fremgangsmåde end den, præsidenten har valgt.

Det ærede medlem rejste det spørgsmål, om man skulle drøfte, hvorvidt ombudsmandens embedsområde skulle udvides til at omfatte dommere. Det spørgsmål kan man naturligvis vende tilbage til, men så længe man ønsker at opretholde domstolenes uafhængighed, vil det næppe være rigtigt at gøre noget sådant.

Axel Ivan Pedersen: I anledning af det ærede medlems spørgsmål om sikkerhed for, at udvalgsarbejdet ikke lader sig påvirke af uvedkommendes intervention i indfødsretssagerne, skal jeg udtale, at vi i indfødsretsudvalget ikke tidligere i de år, jeg har været formand for udvalget, har været udsat for påvirkning fra tredjemand, og at vi i det pågældende tilfælde intet hensyn tog til den intervention, som den pågældende havde foretaget.

Aksel Larsen: Jeg takker for de svar, jeg har fået. Jeg må erkende, at i hvert tilfælde igennem det, der er kommet frem i pressen, er jeg bekendt med, at den på-

gældende intervention ikke fik nogen virkning, men at den tværtimod blev afvist af indfødsretsudvalgets ærede formand.

Jeg erkender, at det, den pågældende landsdommer foretog sig, ikke var en embedshandling; på den anden side er det vistnok en almindelig opfattelse i befolkningen, at når en landsdommer kan tillade sig ud fra rent subjektive forudsætninger at optræde så urimeligt og uretfærdigt, ryster det unægtelig tilliden til, at han skulle være tilstrækkeligt objektiv til at fungere som dommer.

Jeg tror ikke, det ville antaste domstolenes uafhængighed, om vi havde en instans, der var i stand til at tage stilling til, om dommerne optræder i enhver henseende således, at man kan have den fornødne tillid til, at de vil røgte deres hverv på passende måde, og derfor tror jeg ikke, at man kan føle sig tryk derved, at der er givet den pågældende en tilkendegivelse fra landsrettens præsident.

Jeg minder igen om, at det ikke blot drejer sig om den næsten utrolige måde, hvorpå den pågældende dommer forsøgte ad forskellig vej at forhindre, at der blev givet indfødsret til en mand, han er en personlig fjende af, men også den omstændighed, at han offentligt i aviserne har fremsat forklaringer til undskyldning for sin optræden, som var ganske åbenlyst og bevidst usandfærdige. Når dette er forholdet, er det lidt svært at have tillid til, at han, når han beklæder dommersædet, vil være anderledes objektiv og sandfærdig, end han har været i dette tilfælde. Det er naturligvis noget, som ikke egner sig særlig til drøftelse her, men jeg forbeholder mig at komme tilbage til spørgsmålet, når vi skal behandle ombudsmandsloven.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg beklager meget, at jeg ikke med det samme gjorde det ærede medlem opmærksom på, at spørgsmålet om en landsdommers holdning jo ikke kan inddrages under ombudsmandens område, idet ombudsmanden alene kan beskæftige sig med forvaltningen, og herunder falder domstolene ikke. Den fremgangsmåde, som i givet fald kan anvendes, hvor man mener, at en påtale fra rettens præsident ikke er tilstrækkeligt, er at

[Justitsministeren.]

lade sagen gå til klageretten. Det er den mulighed, man har, hvor det drejer sig om et medlem af domsmagten.

(Kort bemærkning).

Aksel Larsen: Vi kunne jo foretage en ændring i ombudsmandsloven.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Det slipper det ærede medlem ikke med; der skal en ændring af grundloven til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Axel Ivan Pedersen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om omsætningsafgift af chokolade- og sukkervarer m. m.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1373, fremsættelsen i tidenden sp. 2897).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Peter Nielsen: Lovforslaget tilsigter en ajourføring af de afgiftslettelser, vi gennemførte i 1955 og i 1956. Vi sørgede dengang for, at der var et rimeligt forhold mellem afgiften på de færdige varer og råprodukterne, således at man ikke ved at lade mandlerne gå gennem en mandelkværn kunne unddrage sig den fulde marcipanafgift. Det skete ved, at der på afskallede mandler m. v. blev lagt en ekstra afgift på 6 kr. pr. kg. Råvarepriserne er nu undergået visse ændringer, og skal det samme forhold bevares, vil det være nødvendigt at nedsætte denne afgift med 1 kr. pr. kg. Det standser vel næppe Sverigesrejserne, men en nedsættelse er jo altid velkommen, og jeg skal derfor anbefale lovforslaget.

Henry L. W. Jensen: Jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til lovforslaget.

Weikop: Tiltrædes.

Aage Fogh: Jeg vil anbefale det foreliggende lovforslag.

Niels Andersen: På retsforbundets vegne kan også jeg give tilsagn om hurtig og velvillig gennemførelse af det foreliggende lovforslag.

Aksel Larsen: Nu kunne jeg jo fatte mig uhyre kort og tilslutte mig det, der allerede er sagt af de foregående ærede ordførere, men jeg vil dog tilføje, at jeg synes, man burde overveje, om man ikke på hele dette område kunne nedsætte afgifterne ganske betydeligt. Det her foreslåede er en meget beskednen nedsættelse; det er dog en nedsættelse, og det går vi naturligvis ind for, men vi synes, at afgifterne på hele dette felt er for høje, og vi henstiller til overvejelse dels i regeringen, dels i det høje ting, om man ikke generelt burde foretage en nedsættelse.

Finansministeren (Kampmann): Det kan kun glæde en finansminister, at han sådan dag efter dag får almindelig tilslutning til sine forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om de kulturhistoriske lokalmuseer.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1385, fremsættelsen i tidenden sp. 2902).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ditlevsen: Den højtærede undervisningsminister gav i sin fremsættelsestale udtryk for den opfattelse, at museerne ude omkring i landet havde været temmelig stedmoderligt behandlet. Jeg vil gerne have lov